ט שם במשנה (מא:) וּכְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל, וְכִדְפָסֵק רַב שָׁם בַּגְּמָרָא מ״ב (ע״ב). תּוֹסְפוֹת (מג. ד״ה הלכה) וְהָרַא״שׁ (פ״ד סי׳ א) וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק (כ״ו) [כ״ז] מֵהִלְכוֹת שַׁבָּת (הי״ב). י שם (מ״ה) [מ״א] (ע״ב) מִדִּיּוּקָא דְּמַתְנִיתִין. כ שם במשנה כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

לַנָּמֵל שֶׁהַפְלִיגָה מִשָּׁם, הֲרֵי הוּא כְּאִלּוּ לֹא יָצָא, דַּהֲוָה לֵיהּ כְּמוֹ שֶׁהוֹצִיאוּהוּ עַכּוּ״ם וְהֶחֱזִירוּהוּ (אור זרוע (פ״ע הל׳ ערובי חצירות סי׳ ג)):

ו [*] (כ) ט**נְּתָנוּהוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים חוּץ לַתְּחוּם (כא) בְּדִיר אוֹ בְּסַהַר וּמְעָרָה אוֹ בְּעִיר אַחֶרֶת** (ה) (כב) * מַקֶּפֶת חוֹמָה לְדִירָה, אוֹ שֶׁנָּאֲנַס בְּשָׁאר אֹנֶס, (כג) אוֹ שֶׁשָּׁגַג **וְיָצָא חוּץ לַתְּחוּם וְנִכְנַס לְאֶחָד מֵאֵלּוּ** (כד) **וְנִזְכַּר וְהוּא בְּתוֹכוֹ, מְהַלֵּךְ אֶת כֻּלּוֹ.** * אֲבָל אִם יָצָא חוּץ לְתְחוּמוֹ לְדַעַת, (כה) אַף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּתוֹךְ אֶחָד מֵאֵלּוּ, אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת: ז (כו) כְּמִי שֶׁהַפְלִיגָה סְפִינָתוֹ בַּיָּם, (כז) מְהַלֵּךְ אֶת כֻּלָּהּ, (כח) * הוֹאִיל וְשָׁבַת בָּאֲוִיר

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ו [בשו״ע] נְתָנוּהוּ כו׳ בְּדִיר אוֹ בְּסַהַר כו׳. וְכָתַב בְּנוֹגֵעַ בְּיהוּדָה מֵהַדְּיוֹרָה תִּנָּצֵא נְיָדִי, עַיֵּן שָׁם. אֲמְנָם מִכָּל הַפּוֹסְקִים דְּסָתְמוּ בָּזֶה, וְכֵן מִלְּשׁוֹן הַשּׁ״ס (מג.) דְּקָאָמַר 'בְּמִהֲלָכָת בְּרֶקֶ', מַשְׁמַע דַּאֲפִלּוּ דֶּרֶךְ הִלּוּכָהּ קָנֶה שְׁבִיתָה, א]וְצָרִיךְ עִיּוּן לְמַעֲשֶׂה:

ו * מַקֶּפֶת חוֹמָה לְדִירָה. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כב). וְדַע דְּמִגֵּן אַבְרָהָם (סק״ו) הֵבִיא דַּעַת רִיא״ז דְּאִבּוּרָהּ שֶׁל עִיר נָמֵי נֶחְשָׁב כְּעִיר, וּמְמֵילָא דִּכְל שֶׁכֵּן דְּפְלִיג עַל עִקַּר דִּין הַמְחַבֵּר דְּלֹא בְּעֵינַן הֶקֵּף חוֹמָה כְּלָל, וְכֵן מְבֹאָר שָׁם לְהַדְיָא עַיֵּן שָׁם, וְכָתַב הַמְּגֵן אַבְרָהָם דְּכֵן הוּא בָּאֲגַדָּה. **וּבָאֱמֶת מָצָאתִי עוֹד כַּמָּה רִאשׁוֹנִים שֶׁסּוֹבְרִין כֵּן.** הֵינוּ הָרַמְבַּ״ן בְּחִדּוּשָׁיו לְעֵרוּבִין (מא: ד״ה ופרש״י) הָאֲרִיךְ שָׁם בָּזֶה דַּאֲפִלּוּ אֵין מֶקֶף מְחִיצוֹת וּרְשׁוּת הָרַבִּים עוֹבֵר בְּתוֹכָהּ נָמֵי חֲשִׁיבָא כְּאַרְבַּע אַמּוֹת לְעִנְיַן זֶה, וְהֵבִיא שָׁם שֶׁכֵּן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת רַבֵּנוּ תָּם בְּתִשְׁבֹּתָהּ דַּאֲפִלּוּ אֵין מֶקֶף מְחִיצוֹת נָמֵי שְׁפִיר דָּמֵי. וְכֵן הוּא דַּעַת רַבֵּנוּ יוֹאֵל מֵבֹּנָא בְּאוֹר זָרוֹעַ. בְּהִלּוֹכוֹת עֶרֶב שַׁבָּת סִימָן ו׳, שֶׁכָּתַב שָׁם דְּלוּלָא דְּמִסְתְּפֵי הָיָה. מֵהֵיר אֲפִלּוּ בְּלֹא הֶקֵּף מְחִיצוֹת, וְעַל כָּל פָּנִים אֲפִלּוּ לְפִי מַה שֶּׁנָּקַט שָׁם מִתְּחִלָּה לְהַחְמִיר דִּבְעֵינַן הֶקֵּף, מִכָּל מָקוֹם סוֹבֵר שָׁם דַּאֲפִלּוּ אִם הָיָה רְשׁוּת הָרַבִּים עוֹבֵר בְּתוֹכָהּ וּבְוַדַּאי אָסוּר לְטַלְטֵל שָׁם, אֲפִלּוּ הָכִי מַתָּר לוֹ לְהַלֵּךְ בְּכֻלָּהּ, דְּהָתָם הִלּוּךְ אֵינוֹ תָּלוּי בְּטִלְטוּל, עַיֵּן שָׁם. ב]**וּמִכָּל מָקוֹם קָשֶׁה הַדָּבָר לְהַלֵּךְ כְּנֶגֶד הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, דְּרֹב הַפּוֹסְקִים קַיְימִי כְּשִׁיטַת הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ,** הֲלֹא הַמָּה רַשׁ״י (שם ד״ה מהלך) וְרַ״י בַּעַל הַתּוֹסָפוֹת (מז: ד״ה דכולה) וְרַבֵּנוּ אֶפְרַיִם מוּבָא בְּאוֹר זָרוֹעַ בְּהִלְכוֹת עֶרֶב שַׁבָּת סִימָן ו׳ (וְעַיֵּן שָׁם שֶׁהַחְמִיר עוֹד יוֹתֵר) וְאוֹר זָרוֹעַ בְּהִלְכוֹת עֵרוּבִין סִימָן (קל״א) (קנ״א) וְרַבֵּנוּ יוֹנָתָן (י: ד״ה מי) וְהָעֲטוּר בְּהִלְכוֹת יוֹם טוֹב דַּף קמ״ד וְהָרַא״שׁ (פ״ד סי׳ י) וְהָרִיטְבָּ״א (מא: ד״ה הוליכוהו) וְהָרַ״ן בְּחִדּוּשָׁיו לְרֹאשׁ הַשָּׁנָה (כג: ד״ה מתני׳) וְשִׁבֻּלֵי לֶקֶט בְּשֵׁם אֲחִיו רַבִּי בִּנְיָמִין וּבְשֵׁם רַבִּי אֱלִיעֶזֶר כֹּהֵן צֶדֶק עַיֵּן שָׁם בְּסִימָן קי״א, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הַטּוּר בְּסִימָן ת״א וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב יב חי״ח) כְּמוֹ שֶׁמּוּבָא בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ונתנוהו).

**וּמִכָּל מָקוֹם אֶפְשָׁר שֶׁבִּשְׁעַת הַדְּחַק יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל כְּדַעַת הָרַמְבַּ״ן וְיִסְתַּעֵם אֲפִלּוּ בְּלֹא הֶקֵּף מְחִיצוֹת, מֵאַחַר דְּמִלְּתָא דְּרַבָּנָן הִוא, וְעַיֵּן שָׁם בָּרַמְבַּ״ן דְּסוֹבֵר דְּעִבּוּרָהּ שֶׁל עִיר נֶחְשָׁב גַּם כֵּן כְּעִיר לְעִנְיַן זֶה, דְּמֵתָר לֵילֵךְ אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ עִבּוּרָהּ. מֵיהוּ מַה שֶּׁהֵבִיא הַמְּגֵן אַבְרָהָם** (שם) **בְּשֵׁם רִיא״ז, דַּאֲפִלּוּ בְּהַכְנִיסוּהוּ לְעִבּוּרוֹ שֶׁל עִיר נָמֵי חָשׁוּב לוֹ כָּל הָעִיר כְּאַרְבַּע אַמּוֹת, זוֹ לֹא יָתְרָא,** דְּאַף הָרַמְבַּ״ן מֵחְמִיר בָּזֶה בְּהָדְיָא עַיֵּן שָׁם. וּמִסְתַּבְּרָא לִי דְּגַם הָרִיא״ז לֹא הִתִּיר אֶלָּא בְּהַכְנִיסוּהוּ לְעִיר, שְׁאָז מַתָּר גַּם בְּעִבּוּרוֹ, אֲבָל לֹא בְּהַכְנִיסוּהוּ לְעִבּוּרוֹ וּכְדַעַת הָרַמְבַּ״ן, עַיֵּן שָׁם בְּשִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים (א. אות ג) שֵׁישׁ לְפָרֵשׁ כֵּן בִּדְבָרֵי רִיא״ז:

* אֲבָל אִם יָצָא חוּץ לְתְחוּמוֹ לְדַעַת וְכוּ׳. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כה), וְהוּא לְפִי דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (שבת פכ״ז הי״ג) וְסִיעָתוֹ, וּכְפִי שֶׁבֹּאַר הָרֹב הַמַּגִּיד. וְדַע דְּהָרַשְׁבָּ״א וְהָרִיטְבָּ״א וְתוֹסְפוֹת עֵרוּבִין כ״ט (ע״א) [בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל (וְהוֹשִׁיבוּהוּ) (וְהוֹשִׁיבוּ) בְּתַרְוִיץ בְּתַרְא שָׁם] פְּלִיגִי עַל זֶה וְסָבְרִי דְּכָל גּוֹנִי מְקִילִינַן בְּמָקוֹם הַמֻּקָּף מְחִיצוֹת לְחָשְׁבוֹ כְּלוֹ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת, דַּאֲפִלּוּ בְּיָצָא בְּמִזִּיד חוּץ לַתְּחוּם וְנִכְנַס לְתוֹךְ אֶחָד מֵאֵלּוּ. וְגַם בְּבַאוּר הַגְּרָ״א מֻשְׁמָע שְׁנוֹטֶה יוֹתֵר לְדָעָה זוֹ, עַיֵּן מַה שֶּׁהָאֲרִיךְ בָּזֶה. וּמִכָּל מָקוֹם לְמַעֲשֶׂה בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר כְּדַעַת הַמְחַבֵּר, דְּהִרְבֵּה רִאשׁוֹנִים קַיְימִי כְּשִׁיטַת הָרַמְבַּ״ם, עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ונתנוהו). וְכֵן כָּתַב הָאוֹר זָרוֹעַ בְּפֶרֶק מִי שֶׁהוֹצִיאוּהוּ (הל׳ ערובין סי׳ קמא), וְכֵן מֻשְׁמַע מִדִּבְרֵי הָרַ״מ הַמּוּבָא בְּרַא״שׁ (פ״ד סי׳ א) וּבְמָרְדְּכַי (סי׳ תצז) וּמַעְתִּיק בְּסָעִיף ח׳ מִדְּנָקֵט 'לְעִירוֹ' דְּזֹקֵא וְכִמּוֹ שֶׁכָּתַב בְּמָגֵן אַבְרָהָם שָׁם (ס״ק יב), וְכֵן הוּא דַּעַת שִׁבֻּלֵי לֶקֶט בְּסִימָן קי״א בְּשֵׁם אֲחִיו רַבִּי בִּנְיָמִין וּבְשֵׁם רַבֵּנוּ יְשַׁעְיָה עַיֵּן שָׁם, וּבִכְרֵת שֶׁהָרַשְׁבָּ״א בְּעַצְמוֹ כָּתַב בַּעֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ (בית נחיכות ש״ה סי״ יג) דְּיֵשׁ לָחוּשׁ לְדִבְרֵי הַמַּחְמִירִין בָּזֶה:

ז * הוֹאִיל וְשָׁבַת וְכוּ׳. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס״ק כז). **וּלְמָגֵן אַבְרָהָם** (סק״ו) **מְיֻשָּׁב דִּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ, דְּשַׁבָּת בַּאֲוִיר מְחִיצוֹת דַּוְקָא, וּמִבֵּירֵי שֶׁהַפְלִיג בְּאִסּוּר, כְּגוֹן שֶׁנִּכְנַס שָׁם בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְקָנָה שְׁבִיתָה וְיָצָא וּלְמָחָר נִכְנַס בִּסְפִינָה וְהִפְלִיג, וְהַמְחַבֵּר**

## בְּאֵר הֵיטֵב

ו (ה) **מֻקָּפֶת.** וְאִם בָּא לְעִבּוּרָהּ שֶׁל עִיר, הֲרֵי כְּעִיר. מַהֲרִי״ל (עירובי חצרות אות י׳), וְסַיָּם

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁהָיָה אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שָׁחוּץ לַתְּחוּם פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, וְאִם כֵּן הָיָה אָסוּר לוֹ לְהַחֲזִיר מַדְעָתוֹ לְמָקוֹם הָרִאשׁוֹן, וּכְדִלְעֵיל בְּסוֹף סִימָן ת״ד, אֶלָּא מְשׁוּם דְּחָזְרָה מֵעַצְמָהּ לַאֲחוֹרֶיהָ, מַתִּירִין לוֹ: ו (כ) **נְתָנוּהוּ עַכּוּ״ם חוּץ לַתְּחוּם וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, (יט) שֶׁהוֹצִיאוּהוּ מִתּוֹךְ הַתְּחוּם וּנְתָנוּהוּ שָׁם: **(כא) בְּדִיר.** גְּדֵר שֶׁל בְּהֵמוֹת (יט) שֶׁעוֹשִׁין בַּשָּׂדוֹת הַיּוֹם כָּאן וְהַיּוֹם כָּאן כְּדֵי לְזַבְּלָן בְּגָלְלֵי הַבְּהֵמוֹת, וְסַהַר נַעֲשֶׂה לִבְהֵמוֹת הָעִיר. וְלֹא הִזְכִּיר כָּאן שֶׁיִּהְיֶה מֻקָּף לְדִירָה, מִשּׁוּם דְּלֹא בְּעֵינַן מֻקָּף לְדִירָה (כ) אֶלָּא בְּשֶׁהָיָה הַשָּׂטַח יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם, וּסְתָם דִּיר וְסַהַר לֹא הָיוּ כָּל כָּךְ. וּבְאִם שֶׁהָיָה יוֹתֵר מִבֵּית סָאתַיִם בָּעֵינַן שֶׁיִּהְיֶה מֻקָּף לְדִירָה, (כט) כְּגוֹן שֶׁשּׁוֹמֵר הַבְּהֵמוֹת דָּר שָׁם: **(כב) מֻקֶּפֶת חוֹמָה לְדִירָה.** דְּעַל יְדֵי זֶה הָיוּ כִּרְשׁוּת הַיָּחִיד (כג) וְהָוֵי כֻּלָּהּ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת. וְהוּא הַדִּין לַעֲיָרוֹת שֶׁאֵין מֻקָּפוֹת חוֹמָה וְיֵשׁ בָּהֶן (כג) תִּקּוּנֵי עֲרוּבִין, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסִימָן ת״א בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ז), עַיֵּן שָׁם. וְדַע, דְּהוּא הַדִּין אִם הֲבִיאוּהוּ עַכּוּ״ם בִּסְפִינָה, גַּם כֵּן אֵינוֹ מַתָּר מֵעַצְמוֹ לָצֵאת (כה) מִן הַסְּפִינָה אִם הִיא עוֹמֶדֶת לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה, אֶלָּא אִם כֵּן כְּשֶׁנִּכְנָסָה הַסְּפִינָה בְּתוֹךְ הֶקֵּף מְחִצּוֹת הָעִיר. וְיֵשׁ אוֹמְרִים דַּאֲפִלּוּ אִם הָעִיר אֵינָהּ מֻקֶּפֶת בְּמִחְצָה מִצַּד הַנָּמֵל, עִמָּק מָקוֹם הַמַּיִם (כה) שֶׁבְּמָקוֹם הַנָּמֵל נֶחְשָׁב (כו) לִמְחִצָּה. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ו) מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה בְּשֵׁם מַהֲרִי״ל (הל׳ עירובי חצירות אות י׳), וְנִתְבָּאֵר בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה מוקפת): **(כג) אוֹ שֶׁשָּׁגַג וְיָצָא.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר, שֶׁהָיָה בְּעִנְיָנִי וּמִתּוֹךְ כָּךְ לֹא נָתַן לִבּוֹ עַל תְּחוּמוֹ וְיָצָא, וְכָל כְּהַאי גַּוְנָא: **(כד) וְנִזְכַּר וְהוּא בְּתוֹכוֹ.** לְאַפּוֹקֵי בְּשֶׁנִּזְכַּר קֹדֶם שֶׁנִּכְנַס וְנִכְנַס, אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, דַּהֲרֵי נִכְנַס לְדַעַת: **(כה) אַף עַל פִּי שֶׁהוּא בְּתוֹךְ אֶחָד מֵאֵלּוּ.** בֵּין שֶׁנִּכְנַס מִדַּעְתּוֹ בֵּין שֶׁהֻכְנִיסוּהוּ עַכּוּ״ם לְשֵׁם, כֵּיוָן שֶׁעַל כָּל פָּנִים יְצִיאָתוֹ מִתְּחוּם הָיָה מִדַּעַת, לֹא אָמְרִינַן בָּזֶה כֻּלּוֹ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה אבל): **ז (כו) מִי שֶׁהַפְלִיגָה וְכוּ׳.** מֵיירִי (כמ) שֶׁבָּא בְּעֶרֶב שַׁבָּת סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה לְנָמֵל מָקוֹם שֶׁהַסְּפִינָה גּוֹשֶׁשֶׁת לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, וְהָיָה בְּדַעְתּוֹ לָצֵאת מִן הַסְּפִינָה וְלִכְנוֹס לָעִיר וְנִמְצָא שֶׁקָּנָה שְׁבִיתָה בַּיַּבָּשָׁה, וּבָא רוּחַ וְהִפְלִיג אֶת הַסְּפִינָה חוּץ לַתְּחוּם (כט) בְּמָקוֹם שֶׁהָיוּ הַמַּיִם פְּחוּתִים מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים מִן הַקַּרְקַע, וּלְפִי הַמְּבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן ת״ד (ס״א) אָסוּר לוֹ לָצֵאת מִן הַסְּפִינָה, דְּאֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, אֲפִלּוּ הָכִי בַּסְּפִינָה גּוּפָא מְהַלֵּךְ אֶת כֻּלָּהּ, דִּכְאַרְבַּע אַמּוֹת דָּמְיָא, הוֹאִיל וּמֻקָּפֶת מְחִצּוֹת: **(כז) מְהַלֵּךְ אֶת כֻּלָּהּ.** אֲפִלּוּ כְּשֶׁהִיא עוֹמֶדֶת: **(כח) הוֹאִיל וְשָׁבַת בַּאֲוִיר מְחִצּוֹת.** הַלָּשׁוֹן (ל) מְגֻמְגָּם וְלָאו דַּוְקָא הוּא, דִּלְפִי מְחִצּוֹת שֶׁסְּבִיב הָעִיר הֻקְּפוּ לְדִירָה, לֵית לָן בָּהּ, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן שנ״ח (ס״ב): **(כמ) רַמְבַּ״ם** (פכ״ז הי״ב) וּמַמַּעֲשֶׂה דִּנְתָמְיָה הַמּוּבָא בַּגְּמָרָא (מג:), וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרֹב הַמַּגִּיד: ז **(כמ) רַבֵּנוּ יוֹנָתָן** (י: ד״ה מי): **(כמ)** גְּמָרָא דַּף מ״ג (ע״א), וְהָעַתִּיקוּהוּ עַלַּת שַׁבָּת (סק״ב) וּבֵית מֵאִיר, דִּלְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים אֵין דִּין תְּחוּמִין כְּלָל, וַאֲפִלּוּ נִסְתְּחוּ דְּפָנֵי הַסְּפִינָה הָיָה גַּם כֵּן שָׁרֵי: **(נ)** מַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״א), וְהַגְּרָ״א. [וְעַיֵּן שָׁם בְּהַגְּרָ״א שֶׁכָּתַב דְּמִשּׁוּם סֵיפָא נָקֵט 'וְשָׁבַת', דְּהֵיכָא דִּנְפְחַת דְּפֵנֵי הַסְּפִינָה לֹא מְהֵנֵי אַף אִם בְּתַחְלַת שַׁבָּת הָיוּ הַדְּפָנוֹת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּהַגָּהַת אֲשֵׁרַ״י (פ״ד סי׳ ג) בְּשֵׁם אוֹר זָרוֹעַ:

---

**לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב:** א] וּבשו״ע הרב (ס״ג) מְבוֹאָר שֶׁאֲפִילּוּ בְּדֶרֶךְ הִילּוּכָהּ קָנָה שְׁבִיתָה אִם הָלְכָה לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה. ב] וְכֵן פָּסַק בשו״ע הרב (ס״ו) שֶׁרַק בְּעִיר הַמּוּקֶפֶת לְדִירָה נַחְשֹׁב כַּד״א וּכְשֶׁנִּתְנוּהוּ שָׁם מֵהֶלֶךְ אֶת כֻּלָּהּ.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

מְחִצּוֹת. (כט) * [ל]וְאִם נִפְחֲתוּ דָּפְנֵי סְפִינָה בְּשַׁבָּת, אִם הִיא (ל) מְהַלֶּכֶת, מְהַלְּכִין אֶת כֻּלָּהּ, וְאִם הִיא (לא) עוֹמֶדֶת, אֵינוֹ מְהַלֵּךְ בָּהּ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת. הַגָּהּ: וְאִם בְּאֶמְצָעוֹ יֵשׁ לוֹ מְחִצּוֹת עֲשָׂרָה (לב) וּבְרֹאשׁוֹ אֵין לוֹ, אָזְלִינַן בָּתַר אֶמְצָעִי, (לג) וַאֲפִלּוּ אֵין לוֹ כְּלָל רַק יֵשׁ בּוֹ (לד) לַחֵק עֲשָׂרָה, דְּאָמְרִינַן (לה) חוֹקְקִין לְהַשְׁלִים (אור זרוע פ"ג סל' ערי"ם סי' ג): ח [מ]יָצָא לְרַעַת (לו) וְהֶחֱזִירוּהוּ עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים, אֵין לוֹ (לז) אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת. [נ]וּמִיהוּ * אִם הֶחֱזִירוּהוּ (ו) (לח) לְעִירוֹ (לט) (המקפת מחצות (מ) לדירה) (הרא"ש פרק מי שהוציאוהו (פ"ד סי' ו) ורבינו ירוחם חלק י"ח (נתיב יג מ"ח) ואור זרוע (שם)), (מא) כֻּלָּהּ (ז) כְּאַרְבַּע אַמּוֹת, וַאֲפִלּוּ יָצָא לְרַעַת וְחָזַר לְרַעַת. (וַעַיִן לְעֵיל דִּין סְתָם עֲיָרוֹת סִימָן ת"א (ס"ק)): ט [פ]רוֹת שֶׁהוֹצִיאוּ חוּץ לַתְּחוּם וְהֶחֱזִירוּם, (מב) אֲפִלּוּ בְּמַזִּיד, לֹא הִפְסִידוּ מְקוֹמָם, שֶׁכָּל הָעִיר לָהֶם כְּאַרְבַּע אַמּוֹת וְחוּצָה לָהּ אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ כְּבַתְּחִלָּה, (מג) אִם הוּא יוֹם טוֹב. (מד) וְאִם הוּא שַׁבָּת, מֻתָּרִין בַּאֲכִילָה (מה) בִּמְקוֹמָם, [ע]וַאֲפִלּוּ לְאוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל

ל הַגָּהוֹת אֲשֶׁרִ"י שָׁם (פ"ד סי' ג). מ שָׁם בַּגְּמָרָא מ"א (ע"ב) מִדְּיוּקָא דְּמַתְנִיתִין. נ הָרַא"ש (פ"ד סי' א) וְהָרַדְבָּ"ז (סי' תצז) שָׁם בְּשֵׁם רַבֵּנוּ מֵאִיר מִסּוּרְנְיָת הַגְּמָרָא. ס שָׁם בַּגְּמָרָא מ"א (ע"ב). ע הַגָּהוֹת אֲשֶׁרִ"י (פ"ד סי' ב) בְּשֵׁם הַתּוֹסָפוֹת (מא: ד"ה לא).

## בַּאֵר הֵיטֵב

שָׁם, וְנֶהֱגוּ שֶׁלֹּא לָצֵאת מֵהַסְּפִינָה אֶלָּא יְשֵׁאוּהוּ אֵינָם יְהוּדִים לְהָעִיר אוֹ לִשְׁפַּת הַיָּם מָקוֹם שֶׁהוּא גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה. עַיִן מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י): ח (ו) לְעִירוֹ. הוֹאִיל וְשַׁבָּת בָּאַוִּיר מְחִיצוֹת, אֲבָל בְּעִיר אַחֶרֶת אֲפִלּוּ נְתִנוּהוּ אֵינָם יְהוּדִים אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, כֵּיוָן שֶׁיָּצָא לְרַעַת, עַיִן סְעִיף ו' וְסְעִיף ד'. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו): (ז) כְּאַרְבַּע אַמּוֹת. וּמִכָּל מָקוֹם שֶׁהוּא גָּבוֹהַּ עֲשָׂרָה ד' וְסְעִיף ו' וְסְעִיף ז'. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ז): (כט) וְאִם נִפְחֲתוּ וְכוּ'. וְלֹא נִשְׁאֲרוּ גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, דְּבָטֵל שֵׁם מְחִצּוֹת עַל יְדֵי זֶה. וְהוּא הַדִּין אִם נִפְרַץ בְּמָקוֹם אֶחָד פְּרָצָה בְּיוֹתֵר מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת בְּרָחְבָּהּ, אוֹ שֶׁהָיָה פְּרִיץ מֻרְבֶּה עַל הָעוֹמֵד, דִּבְכָל אֵלֶּה בָּטֵל מִנְּהּ שֵׁם רְשׁוּת הַיָּחִיד [אַחֲרוֹנִים]: (ל) מְהַלֶּכֶת. דִּבְמְהַלֶּכֶת לֹא שֵׁךְ לוֹמַר דְּיוֹצֵא מֵאַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁלּוֹ בַּהֲלִיכָתוֹ, דִּבְכָל שָׁעָה עוֹמֵד בְּאַרְבַּע אַמּוֹת אֲחֵרִים, דְּסְפִינָה נוֹטָה תָּמִיד מֵאַרְבַּע אַמּוֹתָיו לְאַרְבַּע אַמּוֹת אֲחֵרִים [גְּמָרָא (מב:)]: (לא) עוֹמֶדֶת. חוּץ לַתְּחוּם (ס"ק ט) [א]בְּמָקוֹם שֶׁהוּא נָמוּךְ לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, דְּלְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים הֲלֹא נִקְטִינַן דְּאֵין בּוֹ אִסּוּר תְּחוּמִין וּמֻתָּר לְהַלֵּךְ כַּמָּה שֶׁיִּרְצֶה אֲפִלּוּ בְּלֹא מְחִצּוֹת כְּלָל. וְעַיִן בְּסִימָן רמ"ח סָעִיף ב' בַּמֶּה שֶׁכָּתְבְנוּ (ס"ק יד) מַה נִּקְרָא לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה: (לב) וּבְרֹאשׁוֹ וְכוּ'. כְּגוֹן (לג) שֶׁהָיָה עֲמֻקָּה בְּאֶמְצָעִיתָהּ, וּבְרֹאשָׁהּ הָיָה מְשֻׁפַּעַת וְהוֹלֶכֶת כְּלַפֵּי מַעְלָה, כְּדֶרֶךְ סְפִינוֹת קְטַנּוֹת, אֲפִלּוּ הָכִי הָוֵי כַּלָּה רְשׁוּת הַיָּחִיד, דְּמַה שֶּׁבְּרֹאשָׁהּ יֵשׁ עָלֶיהָ דִּין חוֹרֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד, דְּכַרְשׁוּת הַיָּחִיד הוּא, כִּדְלַעֵיל בְּסִימָן שמ"ה (ס"ד): (לג) וַאֲפִלּוּ אֵין לוֹ כְּלָל. שֶׁגַּם בְּאֶמְצָעִיתוֹ אֵין עָמְק עֲשָׂרָה: (לד) לַחֵק. דְּהַיְנוּ, עֹבִי הַנְּסָרִים שֶׁבְּקַרְקָעִיתָהּ יֵשׁ בָּהֶם לַחֵק כְּדֵי שֶׁעוּר לְהִצְטָרֵף עִם הַמְּחִצּוֹת לְהַשְׁלִים לְגֹבַהּ עֲשָׂרָה: (לה) חוֹקְקִין. וְאַף דְּקַיְמָא לָן אֵין חוֹקְקִין לְהַשְׁלִים, שָׁאנֵי הָכָא (לג) דְּהוּא בִּכְלַל מַה דְּאָמְרִינַן [בְּסִימָן שע"ב סָעִיף ו'] גְּדוֹד חֲמִשָּׁה [הֵינוּ תֵּל גָּבוֹהַּ חֲמִשָּׁה] וּמְחִצָּה חֲמִשָּׁה מִצְטָרְפִין לְשָׁעוּר עֲשָׂרָה טְפָחִים: ח (לו) וְהֶחֱזִירוּהוּ. לְתְחוּמוֹ: (לז) אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת. דְּכָעֵינָן שֶׁיִּהְיֶה הַיְצִיאָה וְהַחֲזָרָה בְּאַנָּס, וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף ה': (לח) לְעִירוֹ. שֶׁשַּׁבָּת בָּהּ מִבְּעוֹד יוֹם, אֲבָל אִם הוֹלִיכוּהוּ לְעִיר אַחֶרֶת אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, כֵּיוָן שֶׁיָּצָא מִתְּחוּמוֹ לְרַעַת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף ו': (לט) הַמֻּקֶּפֶת מְחִצּוֹת. עַיִן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אם) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה: (מ) לְדִירָה. וְהוּא הַדִּין אִם (לי) מְבוֹאוֹתֶיהָ מְתֻקָּנִים בְּצוּרַת הַפֶּתַח, וְכַנַּ"ל: (מא) כֻּלָּהּ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת. כֵּיוָן שֶׁשַּׁבָּת בָּהּ מִבְּעוֹד יוֹם. וּמִכָּל מָקוֹם אָסוּר לוֹ לָצֵאת (לה) חוּצָה לוֹ אֲפִלּוּ אַמָּה אַחַת, כֵּיוָן דְּעַל כָּל פָּנִים יָצָא מִדַּעַת, הֶפְסֵד תְּחוּמוֹ: ט (מב) אֲפִלּוּ בְּמַזִּיד. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף דִּלְגַבֵּי אָדָם קַיְמָא לָן לְעֵיל דְּאִם הִיְצִיאָה הָיָה בְּמַזִּיד הֶפְסֵד מְקוֹמוֹ וְאֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, פְּרוֹת לֹא הִפְסִידוּ מְקוֹמָן שֶׁהָיָה לָהֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, שֶׁאֲנוּסִים הֵם בִּיצִיאָתָם וּבַחֲזִירָתָם, וּכְדִלְקַמַּיהּ: (מג) אִם הוּא יוֹם טוֹב. שֶׁמֻּתָּר לְהוֹלִיכָן בְּכָל הַתְּחוּם, דִּבְשַׁבָּת הֲלֹא אָסוּר לְהַעֲבִירָן אַרְבַּע אַמּוֹת אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הַתְּחוּם [אִם לֹא (נ) שֶׁהָיָה עִיר מְעֹרֶבֶת, שָׁאז מֻתָּר לְטַלְטְלָן בְּכָל הָעִיר]: (מד) וְאִם הוּא שַׁבָּת וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּגַם בְּשַׁבָּת אִיכָּא נַפָּקָא מִנָּהּ עַל כָּל פָּנִים לְעִנְיַן אֲכִילָה: (מה) בִּמְקוֹמָן. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, בְּמָקוֹם שֶׁהֶחֱזִירָן בְּתוֹךְ הַתְּחוּם בְּאַרְבַּע אַמּוֹתֵיהֶן: (מו) וַאֲפִלּוּ לְאוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. וְאַף עַל גַּב דְּהַבָּא מִחוּץ

## מִשְׁנָה בְּרוּרָה

הַמְבֹאָר לְעֵיל בְּסָעִיף ו', אִם הַפְלִיגָה סְפִינָתוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ וְהֻבְיְאָתוּ לְתוֹךְ עִיר הַמֻּקֶּפֶת מְחִצּוֹת שֶׁלֹּא שָׁבַת בָּהּ, אוֹ שֶׁנְּתָנוּהוּ עַכּוּ"ם לְתוֹךְ סְפִינָה אַחֶרֶת, נַמִּי מְהַלֵּךְ אֶת כֻּלָּהּ, כֵּיוָן שֶׁיְּצִיאָתוֹ בְּאֹנֶס הָיְתָה, אֶלָּא עִקַּר הַכַּוָּנָה הוּא הוֹאִיל וְהוּא בַּאֲוִיר מְחִצּוֹת, לְאַפּוֹקֵי כְּשֶׁנִּפְחֲתָה, וּכְדִמְסַיֵּם: (כט) וְאִם נִפְחֲתוּ וְכוּ'. וְלֹא נִשְׁאֲרוּ גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, דְּבָטֵל שֵׁם מְחִצּוֹת עַל יְדֵי זֶה. וְהוּא הַדִּין אִם נִפְרַץ בְּמָקוֹם אֶחָד פְּרָצָה בְּיוֹתֵר מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת בְּרָחְבָּהּ, אוֹ שֶׁהָיָה פָּרִיץ מֻרְבֶּה עַל הָעוֹמֵד, דִּבְכָל אֵלֶּה בָּטֵל מִנְּהּ שֵׁם רְשׁוּת הַיָּחִיד [אַחֲרוֹנִים]: (ל) מְהַלֶּכֶת. דִּבְמְהַלֶּכֶת לֹא שֵׁךְ לוֹמַר דְּיוֹצֵא מֵאַרְבַּע אַמּוֹת שֶׁלּוֹ בַּהֲלִיכָתוֹ, דִּבְכָל שָׁעָה עוֹמֵד בְּאַרְבַּע אַמּוֹת אֲחֵרִים, דִּסְפִינָה נוֹטָה תָּמִיד מֵאַרְבַּע אַמּוֹתָיו לְאַרְבַּע אַמּוֹת אֲחֵרִים [גְּמָרָא (מב:)]: (לא) עוֹמֶדֶת. חוּץ לַתְּחוּם (ס"ק ט) [א]בְּמָקוֹם שֶׁהוּא נָמוּךְ לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים, דְּלְמַעְלָה מֵעֲשָׂרָה טְפָחִים הֲלֹא נִקְטִינַן דְּאֵין בּוֹ אִסּוּר תְּחוּמִין וּמֻתָּר לְהַלֵּךְ כַּמָּה שֶׁיִּרְצֶה אֲפִלּוּ בְּלֹא מְחִצּוֹת כְּלָל. וְעַיִן בְּסִימָן רמ"ח סָעִיף ב' בַּמֶּה שֶׁכָּתְבְנוּ (ס"ק יד) מַה נִּקְרָא לְמַטָּה מֵעֲשָׂרָה: (לב) וּבְרֹאשׁוֹ וְכוּ'. כְּגוֹן (לג) שֶׁהָיא עֲמֻקָּה בְּאֶמְצָעִיתָהּ, וּבְרֹאשָׁהּ הִיא מְשֻׁפַּעַת וְהוֹלֶכֶת כְּלַפֵּי מַעְלָה, כְּדֶרֶךְ סְפִינוֹת קְטַנּוֹת, אֲפִלּוּ הָכִי הָוֵי כַּלָּה רְשׁוּת הַיָּחִיד, דְּמַה שֶּׁבְּרֹאשָׁהּ יֵשׁ עָלֶיהָ דִּין חוֹרֵי רְשׁוּת הַיָּחִיד, דְּכַרְשׁוּת הַיָּחִיד הוּא, כִּדְלַעֵיל בְּסִימָן שמ"ה (ס"ד): (לג) וַאֲפִלּוּ אֵין לוֹ כְּלָל. שֶׁגַּם בְּאֶמְצָעִיתוֹ אֵין עָמְק עֲשָׂרָה: (לד) לַחֵק. דְּהַיְנוּ, עֹבִי הַנְּסָרִים שֶׁבְּקַרְקָעִיתָהּ יֵשׁ בָּהֶם לַחֵק כְּדֵי שֶׁעוּר לְהִצְטָרֵף עִם הַמְּחִצּוֹת לְהַשְׁלִים לְגֹבַהּ עֲשָׂרָה: (לה) חוֹקְקִין. וְאַף דְּקַיְמָא לָן אֵין חוֹקְקִין לְהַשְׁלִים, שָׁאנֵי הָכָא (לג) דְּהוּא בִּכְלַל מַה דְּאָמְרִינַן [בְּסִימָן שע"ב סָעִיף ו'] גְּדוֹד חֲמִשָּׁה [הֵינוּ תֵּל גָּבוֹהַּ חֲמִשָּׁה] וּמְחִצָּה חֲמִשָּׁה מִצְטָרְפִין לְשָׁעוּר עֲשָׂרָה טְפָחִים: ח (לו) וְהֶחֱזִירוּהוּ. לְתְחוּמוֹ: (לז) אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת. דְּכָעֵינָן שֶׁיִּהְיֶה הַיְצִיאָה וְהַחֲזָרָה בְּאֹנֶס, וְכַנַּ"ל בְּסָעִיף ה': (לח) לְעִירוֹ. שֶׁשַּׁבָּת בָּהּ מִבְּעוֹד יוֹם, אֲבָל אִם הוֹלִיכוּהוּ לְעִיר אַחֶרֶת אֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, כֵּיוָן שֶׁיָּצָא מִתְּחוּמוֹ לְרַעַת, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסָעִיף ו': (לט) הַמֻּקֶּפֶת מְחִצּוֹת. עַיִן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה אם) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה: (מ) לְדִירָה. וְהוּא הַדִּין אִם (לי) מְבוֹאוֹתֶיהָ מְתֻקָּנִים בְּצוּרַת הַפֶּתַח, וְכַנַּ"ל: (מא) כֻּלָּהּ כְּאַרְבַּע אַמּוֹת. כֵּיוָן שֶׁשַּׁבָּת בָּהּ מִבְּעוֹד יוֹם. וּמִכָּל מָקוֹם אָסוּר לוֹ לָצֵאת (לה) חוּצָה לוֹ אֲפִלּוּ אַמָּה אַחַת, כֵּיוָן דְּעַל כָּל פָּנִים יָצָא מִדַּעַת, הֶפְסֵד תְּחוּמוֹ: ט (מב) אֲפִלּוּ בְּמַזִּיד. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, אַף דִּלְגַבֵּי אָדָם קַיְמָא לָן לְעֵיל דְּאִם הִיְצִיאָה הָיָה בְּמַזִּיד הֶפְסֵד מְקוֹמוֹ וְאֵין לוֹ אֶלָּא אַרְבַּע אַמּוֹת, פְּרוֹת לֹא הִפְסִידוּ מְקוֹמָן שֶׁהָיָה לָהֶם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, שֶׁאֲנוּסִים הֵם בִּיצִיאָתָם וּבַחֲזִירָתָם, וּכְדִלְקַמַּיהּ: (מג) אִם הוּא יוֹם טוֹב. שֶׁמֻּתָּר לְהוֹלִיכָן בְּכָל הַתְּחוּם, דִּבְשַׁבָּת הֲלֹא אָסוּר לְהַעֲבִירָן אַרְבַּע אַמּוֹת אֲפִלּוּ בְּתוֹךְ הַתְּחוּם [אִם לֹא (נ) שֶׁהָיָה עִיר מְעֹרֶבֶת, שָׁאז מֻתָּר לְטַלְטְלָן בְּכָל הָעִיר]: (מד) וְאִם הוּא שַׁבָּת וְכוּ'. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, דְּגַם בְּשַׁבָּת אִיכָּא נַפָּקָא מִנָּהּ עַל כָּל פָּנִים לְעִנְיַן אֲכִילָה: (מה) בִּמְקוֹמָן. רְצוֹנוֹ לוֹמַר, בְּמָקוֹם שֶׁהֶחֱזִירָן בְּתוֹךְ הַתְּחוּם בְּאַרְבַּע אַמּוֹתֵיהֶן: (מו) וַאֲפִלּוּ לְאוֹתוֹ יִשְׂרָאֵל וְכוּ'. וְאַף עַל גַּב דְּהַבָּא מִחוּץ

## שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

סִימָן מ"ז, אִם נְתָנוּהוּ בְּקַרְפֵּף שֶׁל חַיַּת הַפֶּלֶךְ מְחִצּוֹת, וְהַחַיּוֹת הַמָּה שָׁמָּה שְׁקוּרִין טְהִי"ר גְּאַרְטי"ן, אֲפִלּוּ יֵשׁ שָׁם דִּירָה קְבוּעָה לְשׁוֹמֵר, בָּטֵל דִּירָתוֹ, דְּלֹא עֲבְדִי אִינְשֵׁי דְּדִירֵי בְּגִדּוּדֵי חַיּוֹת, וְאֵין לְטַלְטֵל בְּיָתֵר מִפְּאתֵי גְּדוּדֵי חַיּוֹת גֶּרֶשׁ מִגְּרָעִים, וַאֲפִלּוּ פְּחוֹת מִפְּאתַיִם יֵשׁ מָקוֹם לְדוּחַ, עַיִן שָׁם:

## בְּאוּר הֲלָכָה

לְטַעֲמֵיהּ בְּסִימָן רמ"ח סָעִיף ג', דְּכֵיוָן דְּיָצָא מִן הַסְּפִינָה בַּלַּיְלָה הָוֵי לֵיהּ כְּמוֹ שֶׁלֹּא קָנָה שְׁבִיתָה וְאָסוּר לֵיהּ לְהַפְלִיג לְמָחָר, וּבְכֹגוֹן זֶה שֶׁמַּפְלִיג בְּאִסּוּר בְּשַׁבָּת בְּוַדַּאי אָסוּר לוֹ לָזוּז מֵאַרְבַּע אַמּוֹתָיו בַּסְּפִינָה גּוּפָא, וּכְמוֹ בְּיָצָא חוּץ לַתְּחוּם מִדַּעַת הַמְבֹאָר בְּסָעִיף ו', וְאַשְׁמְעִינַן הָכָא דִּבְעִנְיָנוֹ שֶׁשְּׁבַת עַל כָּל פָּנִים בָּאֲוִיר מְחִיצוֹת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, אַף עַל גַּב דְּלֹא מַהֲנֵי לֵיהּ לְעִנְיַן לְהַתִּיר לְהַפְלִיג, מִכָּל מָקוֹם אִם הִפְלִיג מֻתָּר לֵיהּ לְטַלְטֵל בְּכָל הַסְּפִינָה, רַק אִם לְקָחוּהוּ עַכּוּ"ם מִשָּׁם וּנְתָנוּהוּ בִּסְפִינָה אַחֶרֶת שֶׁלֹּא שָׁבַת בָּהּ, אָסוּר לוֹ לָשֵׂאת מֵאַרְבַּע אַמּוֹתָיו [וּמִכָּל מָקוֹם אִם נִצְרַךְ לִנְקָבֶיו, יָכוֹל לִכְנֹס לִסְפִינָה קְטַנָּה הַתְּלוּיָה בָּהּ לִפְנוֹת וְלַחֲזוֹר לִסְפִינָה גְּדוֹלָה, דְּאָנוּס הוּא בִּיצִיאָתוֹ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסִימָן ת"ו]. [ב]וְכָל זֶה הוּא דְּלַרַעַת הַמְחַבֵּר, אֲבָל לְפִי דַּעַת הָרַמְ"א שָׁם בְּסִימָן רמ"ח (ס"ג) דְּמֻתָּר לָצֵאת בַּלַּיְלָה מִן הַסְּפִינָה וּלְהַפְלִיג לְמָחָר, אִם כֵּן לֹא מַשְׁכַּחַת לַהּ אֵי דִּינָא, דְּכֵיוָן דִּנְכְנַס בְּהֶתֵּר הָוֶה לֵיהּ כְּיָצָא שֶׁלֹּא לְרַעַת. [וְהַשְׁמָטְנוּ דְּבָרִי אֲיָזֶה אַחֲרוֹנִים שֶׁהַבִיאוּ בָּזֶה דַּעַת הָרַשְׁבָּ"ם (מג. תוס' ד"ה הלכה) וְהָרַ"ן (שבת ז: ד"ה ולפיכך) דַּאֲפִלּוּ בִּנְכְנַס בְּהֶתֵּר גַּם כֵּן בְּעִנְיַן דְּזוֹקֵא שֶׁשָּׁבַת, דְּאֵין לָנוּ לְהַחְמִיר כָּל כָּךְ, מֵאַחַר דִּלְרַעַת ר"י אֲפִלּוּ בִּנְכְנַס בְּאִסּוּר מִקְּרֵי יָצָא שֶׁלֹּא לְרַעַת, מִשּׁוּם דִּסְפִינָה מִפֵּילָא אֹזְלָא, וְאִם כֵּן יֵשׁ לָנוּ לִנְקֹט כְּדַעַת הָאוֹר זָרוֹעַ וְהַגָּהַת אֲשֶׁרִ"י (פ"ד סי' ג) דִּכְתָבוּ שָׁם דְּזוֹקֵא הֵיכִי דִּנְכְנַס לִנְקֹט כְּדַעַת הָאוֹר זָרוֹעַ עַיִן שָׁם בְּאוֹר זָרוֹעַ הִלְכוֹת עֲרוּבִין סִימָן קמ"ו, וְכֵן הוּא דַּעַת הָרַא"ש פֶּרֶק מִי שֶׁהוֹצִיאוּהוּ סִימָן ר', וְדוֹק]. זֶהוּ קְטָב דִּבְרֵי מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ו) לְפִי מַה שֶּׁפָּרְשׁוּ הָאַלְיָה רַבָּה (סק"ז) וּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל וּפְרִי מְגַדִּים (א"א סק"ו), וְכֵן כָּתַב הַתּוֹסָפֹת שַׁבָּת (סק"ז):

* וְאִם נִפְחֲתוּ דָּפְנֵי סְפִינָה בְּשַׁבָּת. וְלֹא אָמְרִינַן בָּזֶה הוֹאִיל וְהַתּוֹרָה הַתִּירָה, דְּהַיְכָא דְּלֵיתְנְהוּ לִמְחִצּוֹת, לֹא אָמְרִינַן הָכִי [אֲלִיָּה רַבָּה (סק"ח)], וְהִקְדִּימוֹ בָּזֶה הָאוֹר זָרוֹעַ (ח"ב הל' ערובין סי' קמו):

ח * אִם הֶחֱזִירוּהוּ לְעִירוֹ הַמֻּקֶּפֶת וְכוּ'. עַיִן בֵּית מֵאִיר שֶׁמְּגַמְגֵּם בָּזֶה, דְּהָלֹא עִקַּר חִדּוּשׁ דִּין זֶה הוּא מִשּׁוּם שֶׁשְּׁבַת בָּהּ בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, [ג]וְאִם כֵּן מִסְתַּבְּרָא דְּלֹא בְּעִנְיַן כְּאן הֻקַּף מְחִיצוֹת סְבִיבוֹת הָעִיר, וּכְמוֹ דְּקַיְמָא לָן בְּעִלְמָא בְּשׁוּבַת בְּעִיר, שֶׁיֵּשׁ לוֹ אַלְפַּיִם אַמָּה לְכָל רוּחַ וַאֲפִלּוּ אֵינָהּ מֻקָּפֶת כְּלָל, עַיִן בְּטוּר סִימָן שצ"ח. וּבֶאֱמֶת הָרַמְ"א הוֹצִיא דִּין זֶה רַק מִסָּעִיף ו', וּמַה שֶּׁנִּרְשַׁם בְּהַגָּהָה בְּשֵׁם הָרַא"ש וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם וְאוֹר זָרוֹעַ, הוּא גַּם כֵּן מִדִּבְרֵי הַפּוֹסְקִים הַנַּ"ל גַּבֵּי דִּינָא דְּסָעִיף ו', וּבֶאֱמֶת אֵין רְאָיָה מִשָּׁם, דְּשָׁאנֵי הָתָם דְּלֹא שָׁבְתוּ שָׁם בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת, וּמִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ מֻכְרָח, דְּעַל כָּרְחָךְ אֵינוֹ כְּשַׁבַּת מִפְּשׁ שֶׁהֲרֵי אֵין לוֹ רַק עִירוֹ וְלֹא אַלְפַּיִם כִּבַתְּחִלָּה. גַּם מַה שֶּׁכָּתַב בֵּית מֵאִיר בְּעִקַּר דִּין זֶה דְּרַמְבַּ"ם (שבת פכ"ג ה"ב) לֹא סְבִירָא לֵיהּ כְּרַבֵּנוּ מֵאִיר, אֵין לָנוּ לָחוּשׁ לְהַחְמִיר, מֵאַחַר שֶׁדַּעַת

## שַׁעַר הַצִּיּוּן

(נה) עוֹלֶת שַׁבָּת (סק"ב) וּבֵית מֵאִיר הִנַּ"ל: (נג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

(נג) הִגְהָ"א. (ס"י) כָּתַב גַּם כְּכַנָּנַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם כֵּן. וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"י) פָּרַשׁ 'חוֹקְקִין לְהַשְׁלִים' כְּפִשׁוּטָהּ, וּמְשׁוּם דְּלִעֲנְיַן עֲרוּב נָקְטִינַן לְהָקֵל כְּרִבִּי מֵאִיר דְּסָבַר כתב שאלו הקונים שביתה בספינה ויוצאים ממנה לבתיהם ללון ולמחר נכנסים לספינה ומפליגים הרי זה כיוצא לדעת, ומכל מקום הספינה כולה נחשבת לו כד' אמות הואיל ושבת באויר מחיצותיה. [ג] ובשו"ע הרב (ס"ה) פסק כהרמ"א שרק כשהחזירוהו לעיר המוקפת מחיצות, כל העיר כד"א.

(נד) וְאִם הוּא שַׁבָּת וְכוּ'. וְלֹא נִשְׁאֲרוּ גְּבוֹהַּ עֲשָׂרָה טְפָחִים, דְּבָטֵל שֵׁם מְחִצּוֹת עַל יְדֵי זֶה. וְהוּא הַדִּין אִם נִפְרַץ בְּמָקוֹם אֶחָד פְּרָצָה בְּיוֹתֵר מֵעֶשֶׂר אַמּוֹת בְּרָחְבָּהּ, אוֹ שֶׁהָיָה פָּרִיץ מֻרְבֶּה עַל הָעוֹמֵד, דִּבְכָל אֵלֶּה בָּטֵל מִנְּהּ שֵׁם רְשׁוּת הַיָּחִיד [אַחֲרוֹנִים]: (נה) עוֹלֶת שַׁבָּת (סק"ב) וּבֵית מֵאִיר הִנַּ"ל: (נג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"י) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים:

(נג) הִגְהָ"א. (ס"י) כָּתַב גַּם כְּכַנָּנַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם כֵּן. וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק"י) פָּרַשׁ 'חוֹקְקִין לְהַשְׁלִים' כְּפִשׁוּטָהּ, וּמְשׁוּם דְּלִעֲנְיַן עֲרוּב נָקְטִינַן לְהָקֵל כְּרִבִּי מֵאִיר דְּסָבַר כתב שאלו הקונים שביתה בספינה ויוצאים ממנה לבתיהם ללון ולמחר נכנסים לספינה